

**LET'S CHANGE
THE PACE**

How are European
trans* & gender diverse children doing?

TĒVŪ MANIFESTAS

Pateiktas Portugālijas parlamentui 2022 m. rugsējo 23 d.

Parengē

Europos tēvū tinklas (ENP) kartu su organizacijomis
AGEDO, AMPGYL, AMPLOS, DRACHMA, IZADJI iš
Itālijos, Ispanijos, Portugālijos, Maltos, Serbijos

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**Vis daugiau trans* ir skirtingoms lytims save
priskiriančių vaikų ir jaunuolių Europoje siekia teisių į
savęs apibrėžtį ir lytį patvirtinančią sveikatos apsaugą
pripažinimo..**

Ižanga

Pastaraisiais metais požiūris į trans* jaunuolių priežiūrą (įskaitant sveikatos priežiūrą ir tėvų pastangas) patyrė esminių pokyčių, kai atitaisomąjį ir patologizuojantį modelį pakeitė patvirtinantis ir palaikantis požiūris. Trans* vaikai ir paaugliai pasiekia geresnių socialinių švietimo rezultatų ir jų sveikatos būklė yra palankesnė, kai juos tvirtai palaiko tėvai ir (arba) globėjai. Norėdami kartu kovoti už savo vaikų teises, tėvai ir (arba) globėjai pradėjo burtis į asociacijas ir steigti paramos grupes.

Kaip tėvai ir aktyvistai, kovojantys už trans* ir skirtingoms lytims save priskiriančių vaikų ir jaunuolių teises, matome, kad šios teisės dažnai nėra užtikrinamos, ir netgi pažeidžiamos. Padėtis įvairiose ES valstybėse narėse skiriasi. Kai kurios šalys sparčiau nei kitos priima įtraukiančias strategijas, kol kitos šalys aktyviai joms priešinasi.

How are European
trans* & gender diverse children doing?

Mūsų nuomone Europos Sąjunga ir kitos Europos bei Jungtinių Tautų institucijos privalo priimti atsakomybę už pasekmes, kurios atsiranda neskiriant pakankamai dėmesio šiam klausimui. Tokia padėtis dažnai lemia socialinę izoliaciją, mokyklos nebaigimą ir didelę rimtų psichologinių problemų – depresijos, nerimo, valgymo sutrikimų, savęs žalojimo ir net savižudybės riziką.

Parama trans* ir skirtingoms lytims save priskiriantiems vaikams ankstyvuojų jų gyvenimo laikotarpiu padeda jiems užaugti sveikais, subrendusiais žmonėmis, prisideda prie jų asmeninio tobulėjimo, gali paskatinti savigarbą ir ugdyti bendruomeniškumo jausmą. Tokie vaikai geba būti savimi be apribojimų, kritikos ar vertinimo.

Tarptautiniai žmogaus teisių standartai laiko lygybę ir nediskriminaciją kertiniais principais.

Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 1 straipsnyje teigiama:¹:

Visi žmonės gimsta laisvi ir lygūs savo orumu ir teisėmis. Jiems yra suteiktas protas ir sąžinė, ir jie turi elgtis vienas su kitu kaip broliai.

Ši mintis tęsiama Deklaracijos 2 straipsnyje:

Kiekvienas turi teisę naudotis visomis šioje Deklaracijoje paskelbtomis teisėmis ir laisvėmis be jokių skirtumų, pavyzdžiui, dėl rasės, odos spalvos, lyties, kalbos, religijos, politinių ar kitokių

¹ <https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

How are European
trans* & gender diverse children doing?

įsitikinimų, nacionalinės ar socialinės kilmės, turtinės, gimimo ar
kitokios padėties.

Tai reiškia teisę būti apsaugotiems nuo diskriminacijos įvairiais pagrindais, įskaitant seksualinę orientaciją, lytinę tapatybę ir lyties raišką. Šios žmogaus teisės toliau pabrėžiamos kituose Deklaracijos straipsniuose.

Europos LGBTI+ asmenų tėvų tinklas (ENP) yra visos Europos LGBTI+ asmenų tėvų asociacijų ir LGBTI+ asmenų tėvų neformalių grupių skėtinė organizacija. ENP telkia šeimas, siekiančias kurti labiau įtraukiančią visuomenę, šeimas, kurios pripažįsta, kad su kiekvienu žmogumi turi būti elgiamasi oriai ir pagarbiai, jam nepatiriant diskriminacijos ar spaudimo.

ENP projektas „Pakeiskime tempą! – Kaip sekasi Europos trans* ir skirtingoms lytims save priskiriantiems vaikams?“ yra remiamas programos „Erasmus+“ (priemonės Nr. KA210-ADU-03BC83DD) lėšomis. Jame dalyvauja daug Europos asociacijų, ginančių ir propaguojančių trans* vaikų ir jaunimo teises.

Siekdami išplėsti diskusijų ratą, šių asociacijų atstovai iš Italijos, Maltos, Portugalijos, Serbijos ir Ispanijos, kaip projekto partneriai, susitiko su kitomis Danijos, Islandijos, Jungtinės Karalystės ir Italijos asociacijomis. Buvo surengti trys kelių dienų trukmės internetiniai seminarai. Tėvai dalijosi istorijomis, pasiekimais, tikslais, baimėmis, abejonėmis, viltimis ir aptarė politikos kryptis, kuriomis siekiama užtikrinti jų trans* vaikų gerovę.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

How are European
trans* & gender diverse children doing?

Atsižvelgdami į tai, kad visi jaunuoliai yra mūsų visuomenės ateitis, kad jie auga šiandien ir negali atidėti savo brandos rytdienai, parengėme šį manifestą, kuriame raginame VISAS institucijas, įskaitant Europos Sąjungą, Europos Tarybą, Jungtinių Tautų institucijas ir komitetus, susijusius su žmogaus ir vaiko teisėmis, prisijungti prie mūsų pastangų formuojant įtaką Europos tautoms rekomendacijomis, kampanijomis ir reglamentais.

Šiuo Manifestu mes prašome:

1 straipsnis

Pripažinti trans* vaikų ir jaunimo teisę į apsisprendimą dėl lyties ir užtikrinti šią teisę priimant patikimus teisės aktus, pagrįstus tarptautinėse direktyvose rekomenduojamais protokolais, kuriais būtų garantuota trans* vaikų ir jaunimo teisė pasirinkti kitą lytį nei ta, kuri priskirta gimus, ir pakeisti vardą, suteiktą gimus, šiems veiksams netaikant medicininės diagnozės, operacijų ar teisminių procedūrų reikalavimo.

2 straipsnis

Raginti visas valstybes nares steigti lytį patvirtinančios sveikatos priežiūros centrus įvairiose šalių vietovėse, kad būtų laikomasi „teisės į sveikatos priežiūrą“ principo, kaip nurodė Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuras ir Pasaulio Sveikatos Organizacija.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

How are European
trans* & gender diverse children doing?

3 straipsnis

Užtikrinti, kad visi trans* ir skirtingoms lytims save priskiriantys asmenys, kuriems reikia lytį patvirtinančios medicininės pagalbos, būtų gydomi trans* asmenims, ypač mažiems vaikams, pritaikytoje, jų amžių atitinkančioje aplinkoje; padidinti pediatriinės priežiūros įstaigų, kuriose tokie vaikai gali gauti pagalbą, skaičių.

4 straipsnis

Užtikrinti, kad gydymas (lytinio brendimo blokatoriai ir pakaitinė hormonų terapija) būtų skiriamas laikantis tarptautinių direktyvų rekomendacijų. Laikas yra esminis veiksnys skiriant ir vartojant lytinio brendimo blokatorius.

5 straipsnis

Tyrinėti ir užtikrinti skirtingus kiekvieno asmens poreikius. Nėra vieno sprendimo, tinkančio visiems! Individualūs lytį patvirtinančių medicininių intervencijų poreikiai turėtų būti nustatomi kiekvienu konkrečiu atveju ir sprendžiami tinkamu laiku, siekiant kuo labiau pagerinti vaikų ir paauglių gyvenimo kokybę. Tokį požiūrį rekomenduoja Pasaulio translyčių asmenų sveikatos profesinė asociacija (WPATH) ir Europos translyčių asmenų sveikatos profesinė asociacija (EPATH).

6 straipsnis

Uždrausti bet kokią vadinamąją „atvertimo terapiją“, kuria bandoma pakeisti asmens lytinę tapatybę, lyties raišką ar seksualinę

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

How are European
trans* & gender diverse children doing?

orientaciją taip, kad ji atitiktų heteroseksualių ir cislyčių asmenų normas. Visi žmonės turėtų galėti laisvai, nesmerkami ir nevaržomi, gyventi gyvenimą, atitinkantį jų lytinę tapatybę ir seksualinę orientaciją.

7 straipsnis

Apsaugoti trans* vaikus ir paauglius kasdieniame gyvenime nuo bet kokių fobijų, smurto ir neapykantos kalbos apraiškų, patyčių ir žalos, nustatant patikimas politikos kryptis ir priimant tinkamus įstatymus, skatinant lyties atžvilgiu neutralią švietimo bei šeimos aplinką ir diegiant įvairovės bei įtraukties kultūrą visose gyvenimo srityse.

8 straipsnis

Raginti visas valstybes nares įtraukti lytinės tapatybės, jos patvirtinimo ir apsaugos temas į visų švietimo įstaigų ugdymo programas. Teikti studijų modulius ir užtikrinti nuolatinį profesinį tobulėjimą šia tema visiems su jaunimu dirbantiems asmenims. Mokyklos turi naudoti mokomąją medžiagą, kuri puoselėja įvairovę.

9 straipsnis

Skatinti gyvenimo viziją be lyčių stereotipų. Kuriant žaislus ir rašant knygas reikia atsisakyti lyčių stereotipų, atspindėti ir puoselėti įvairovę. Populiarinant stereotipų nesuvaržytą visuomenę, pati visuomenė tampa labiau priimanti.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

How are European
trans* & gender diverse children doing?

10 straipsnis

Kurti partnerystes su strateginiais partneriais (NVO, specialistais, akademinėmis institucijomis, bendruomeninėmis organizacijomis ir žiniasklaida), kurie teikia gyvybiškai svarbias paslaugas ir paramą, ir užmegzti ryšius bei dialogą su valstybinėmis institucijomis, nes jų įsitraukimas yra būtinas siekiant sukurti veiksmų sinergiją ir paskatinti rezultatus, turinčius akivaizdų ir teigiamą poveikį.

11 straipsnis

Suvienyti pastangas siekiant teigiamos įtakos kitų šalių vyriausybėms, padedant Europos Komisijai, Europos Tarybai ir Jungtinių Tautų Žmogaus teisių institucijoms. Jei, nepaisant pastangų, šio tikslo nepavyktų pasiekti, remti sankcijų taikymą, atsižvelgiant į tai, kad Europos šalys priklauso bendrai Europos erdvei, kurioje turėtų būti užtikrinti pagrindiniai kiekvieno Europos piliečio augimo ramsčiai – laisvė, įvairovė ir įtrauktis.

12 straipsnis

Užtikrinti, kad visose valstybėse būtų priimti būtinieji teisės aktai, kuriais pripažįstami ir apsaugomi trans* ir skirtingoms lytims save priskiriantys vaikai ir jaunuoliai, taip pat užtikrinti, kad teisės aktai būtų įgyvendinami ir laiku vykdomi, prireikus taikant sankcijas.

Mes, nevyriausybinėse organizacijose susivieniję tėvai:

- Garsiai reikšime savo nuomonę ir skleisime žinias.
- Padėsime šeimoms jų kelionėje.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

LET'S CHANGE THE PACE

How are European trans* & gender diverse children doing?

- Dalysimės savo patirtimi, kad visuomenė galėtų pasimokyti iš mūsų istorijų, kurios bus papildytos naujais faktais apie gyvenimą įvairioje socialinėje, kultūrinėje, religinėje ir politinėje aplinkoje.
- Bendradarbiausime su kitomis nacionalinėmis ir tarptautinėmis nevyriausybinėmis organizacijomis, kad prireikus galėtume daryti bendrą spaudimą.
- Mėgsime ryšius ir kursime komunikacijos kanalus su visų lygmenų sprendimų priėmėjais.
- Prašysime finansinės ir kitokios paramos, kad galėtumėte toliau teikti gyvybiškai svarbias paslaugas ir paramą asmenims, susiduriantiems su sunkumais, kuriuos gebame suprasti. NVO poveikis svaresnis vietos lygmeniu.

Baigdami Šį Manifestą,

kreipiamės į politikos formuotojus ir specialių interesų grupes ragindami siūlyti drąsius veiksmus, kurie galėtų būti kertiniai keičiant trans* vaikų ir jaunimo gyvenimą Europoje.

Kartu sieksime:

- Plėstis koordinuodami plataus užmojo veiksmus įvairiuose sektoriuose, sutelkdami pagrindines suinteresuotąsias šalis, tėvų organizacijas ir aktyvistus.
- Dalintis realių žmonių liudijimais, naujausiais tyrimais ir duomenimis, kad būtų galima rasti vis naujų sprendimų, reikalingų kiekvienoje šalyje ir kiekvienoje aplinkoje.

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

LET'S CHANGE THE PACE

How are European
trans* & gender diverse children doing?

- Apdovanoti geriausios praktikos pavyzdžius, siekiant įvertinti šių šalių pažangą ir parodytą teigiamą poveikį trans* vaikų ir jaunimo gerovei.
- Privalome kuo skubiau paskleisti aiškią žinią, kad visose ES šalyse būtų priimti aiškūs ir tinkami teisės aktai.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

How are European
trans* & gender diverse children doing?

**Privalome kuo skubiau paskleisti aiškią žinią, kad
visose ES šalyse būtų priimti aiškūs ir tinkami teisės
aktai.**

KEISKIME TEMPĄ!

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union